

Staré hradní vodovody

První vodu na Hrad dodával za Karla IV. vystavěný Břevnovský vodovod, napájený prameny Tejnka, Kajetánka, Malovanka. Dřevěné potrubí pospojované kovovými prvky vedlo podél dnešních ulic Hládkov, Pohořelec a Loretánská až do kašny před Starým královským palácem.

Po nástupu Habsburků na český trůn se přeměnil středověký hrad na renesanční zámek a nastala zvýšená potřeba vody. Ferdinand I. nechal postavit Zámecký vodovod ze štol v oblasti vinice Andělka ve Střešovicích.

Asi v letech 1550 - 1573 proběhla stavba Královského hradního vodovodu, který přiváděl jedlovými trubkami o vnitřním průměru 85 mm vodu z jímacích štol ve Střešovicích, Veleslavíně a Liboci. Trubky byly uloženy do jílového lože 150–180 cm pod zemí (posléze byly nahrazeny trubkami keramickými

o vnitřním průměru 65 mm, které byly již na počátku v některých úsecích osazeny). Vodovod vedl do císařské kuchyně, do kašny na Svatojiřském náměstí a do dalších hradních objektů.

V roce 2001 byl nad železniční stanicí Veleslavín v parčíku ulice U sadu zrekonstruován kamenný domeček, který sloužil pro potřeby nejdelší větve vodovodu z libocké štolý č. I. zvané Královská studánka nebo krátce Královka. Domeček vystavěl zedník Jásek v r. 1555 k čištění vody a rour hradního vodovodu, jak bývalo na objektu napsáno.

V rudolfínské době bylo v provozu sedm jímacích královských štol. Štola č. I. (Královka) je nejdál - až u Libockého kostelíku asi 6 km od hradního areálu, série štol č. II. (U Klapků), č. III. (U Bahenského), č. IV. (Pod Strnadem), č. V. (Proti Strnadovi) a č. VI. (Pod Buzkem, ta napájí i poměrně velký rybníček s ostrůvkem, který je ale nepřístupný a skrytý za

plotem v hustém porostu pod tramvajovou zastávkou Baterie) je podstatně blíže, cca v 250metrových intervalech pod pískovcovými skalami podél ulice Pod novým lesem ve Veleslavíně. Štola č. VII. asi sto metrů jižně od zvoničky ve starých Střešovicích je zvaná Zasypaná, jako jediná je dnes nefunkční. Délka jednotlivých štol kolísá od 21 do 132 metrů. Délka celého Královského vodovodu od Královky až ke starému paláci byla 6 km.

Pro potřeby Královské zahrady a Bažantnice vznikl za Rudolfa II. užitkový hradní vodovod, který přiváděl vodu z Libockého rybníku napájeného Litovickým potokem ze soustavy rybníků mezi Hostivíci a Litovicemi. Před Libockým rybníkem ústí do Litovického potoka potůček Světluška, dříve Světlíčka, pramenící pod bělohorskou stráň.

Potůček pravděpodobně v některé době tekł přímo do rybníka korytem, které je dodnes patrné.

Z Libockého rybníka proudila voda otevřenou stokou, Císařskou strouhou, po vrstevnici nejprve pod dnešní železniční trať až k veleslavínskému zámečku, kde překřížila vodovod pro pitnou vodu a pak se stočila ke Střešovické ulici, protékala v zářezu pod střešovickou zvoničkou k nádržce, která dodnes stojí na rohu ulic Střešovické a Slunné, odtud pokračovala potrubím do zásobovacího rybníka v Bažantnici. Délka Císařské strouhy od Libockého rybníka k nádržce ve Střešovicích byla 4 km. Podle pamětníků jezdil kolem Císařské strouhy prezident Masaryk na koni za chotí do nervového sanatoria ve Veleslavíně a trasu měl v oblíbené i po Charlottině smrti. Střešovičtí kluci za ním běhali co nejdál - jak vypráví místní rodák p. Jágr, jednou tuto nepсанou soutěž vyhrál on a dos-

tal od prezidenta pětikorunu s doporučením, aby se již vrátil k rodičům. V polovině 19. století vedla souběžně (ve střešovickém úseku více východně centrem dnešní Ořechovky) Buštěhradská (Fürstenbergská) koňská dráha s původně dřevěnými kolejnicemi, končící za Lánskou oborou. V letech 1924–26 v souvislosti s přestavbou Hradu byl ve Střešovicích blízko známé Loosovy vily, postavené o několik let později, zbudován nový vodojem na užitkovou vodu, do něž vedla voda litinovým potrubím o průměru 300 mm z Libockého rybníka a souběžně bylo položeno i potrubí o průměru 150 mm na pitnou vodu ze štol. Byl též vybudován nový rybník Strnad pod Hostivici.

Zdeněk Homola,

Stránky o Pražském hradě <http://zhola.com>

Foto luk

Máte nadané děti ?

Odpoledne plné aktivit zaměřené na možné cesty dětí do budoucna.

-od září 2010

čtvrtek od 15.15 – 18.30

Děti budou pracovat v netradičním prostředí jurty Ekocentra v Šáreckém údolí v oborech: výtvarné práce, divadlo (včetně kurzu angličtiny do úrovně II. mateřského jazyka).

Více na: www.ekodomov.cz

www.slunecnicevplote.cz

OKO

Děti 5–9 let